

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

STOCKHOLMSBILD. — FOTO. G. HEURLIN, STOCKHOLM.

20:DE ÅRG.

DEN 16 FEBRUARI 1919

N:o 20

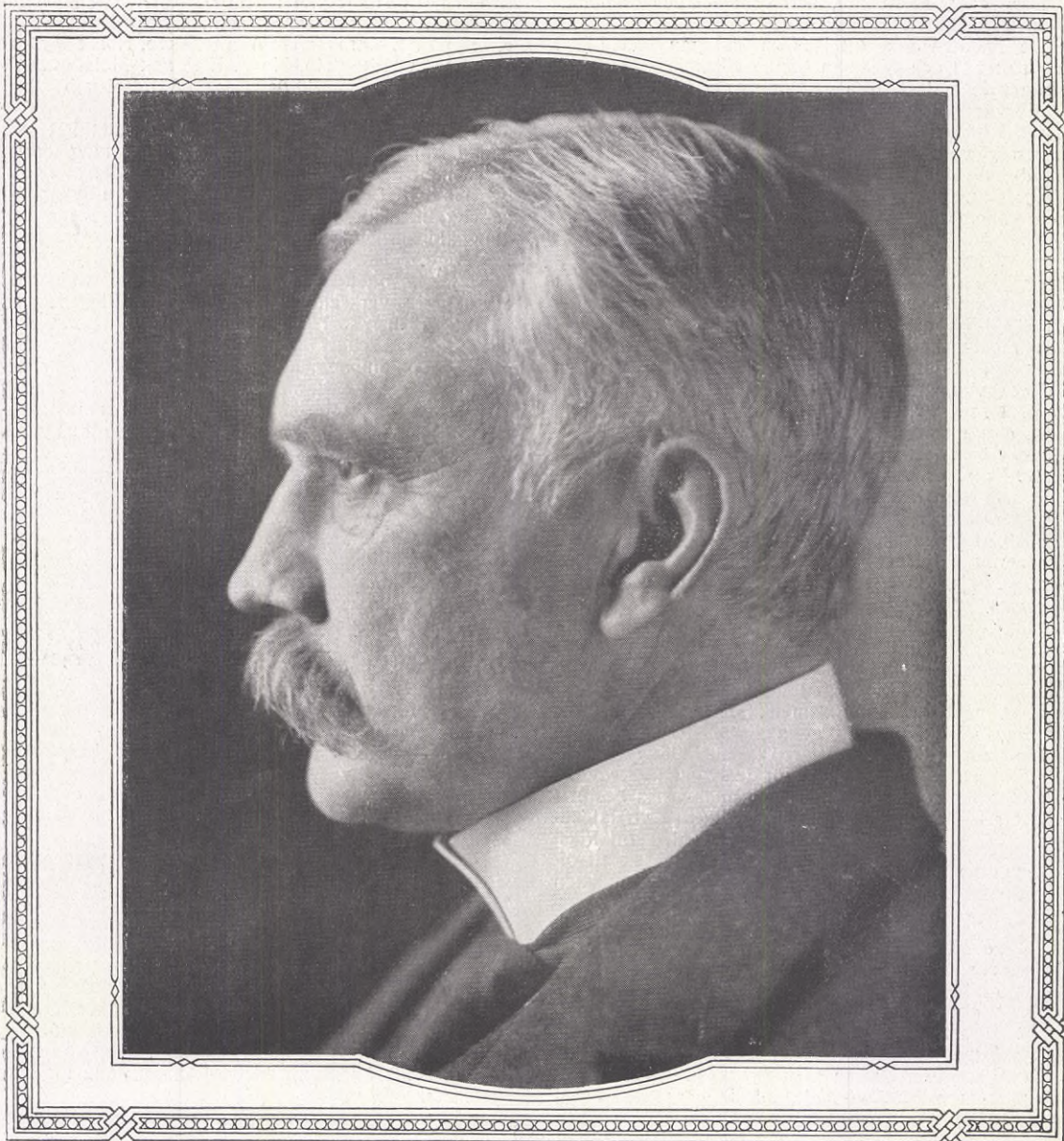

Foto Sjöberg, Salm.

Knut Tullberg

L. Uchil: Bengt Sjöberg

KNUT TILLBERG.

TILL PORTPÅTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Det fanns en tid — det var icke så synnerligen länge sedan — då nationalekonomisk indolens, brist på företagsamhet efter stora linjer samt tvekan inför de vida vyerna voro till den grad utmärkande för svenskt lif och lynne att svenskarna rent af misströtade om sig själva. Man talade inbördes rätt ironiskt om "Sveriges slumrande millioner" som om man knappast vågade hoppas att dessa någonsin skulle kunna uppväckas.

De officiella siffror, som angåvo landets handelsbalans, blefvo mer och mer skrämmande och man skönjde ännu ej klart de krafter, som förmådde åstadkomma den nödvändiga omsvängningen. Af de mäktiga naturtillgångar, hvarmed naturen urustat vårt land, utnyttjades visserligen våra skogar efter allt mera rationella metoder, men icke ens med obotlig och ödesdigger sköfning skulle det varit möjligt att allenast med skogens produkter gifva utbyte för allt hvad vi af livets nödortf nödgades införa från andra länder, och landets öfriga exportmöjligheter kunde tyvärr icke i stort betydja så mycket i förnållande till vår betydande import af stenkol, näringsmedel och allehanda industriprodukter.

De mäktiga norrbottniska malmagren lågo bl. a. ännu orörda och emätliga krafter förrunno ännu utan nytta i de majestätiska vattenfallen.

Men bergens jättar och forsarnas andar skulle väckas till lif och tändas. Vetenskapens och teknikens framsteg voro förutsättningarna, som omsider också frambrakte den storslagna företagsamheten hos en ny generation. Bland de män, som i denna gryningens och genombrottets tid, med ung djärighet och kraft gjorde sin insats, och som ännu ej förtröttats, framträder i första linjen vice häradshöfdingen *Knut Tillberg*. Född 1863, tillhör Knut Tillberg en känd och högt ansedd Smålands-släkt; hans farfar framträdde på sin tid som en märklig banbrytare för bruksdrift och landthushållning. Vice häradshöfding 1887 blef Tillberg året därpå tjänsteman i överståthållareämbetet i Stockholm, men det dröjde icke länge, innan hans stora förmåga äfven togs i användning för praktiska värf, ehuru han samtidigt i tio år kvarstod både i sin tjänst i överståthållareämbetet och såsom sekreterare i styrelsen för Allmänna barnhuset. Som bankområdsman kom han att få sin uppmärksamhet fäst vid de stora planer, som omkring ingången af 1890-talet började taga fast form och hvilka gingo ut på framdragandet i ljuset af de lappländska malmbergens skatter. Han insåg snart den oerhörda nationalekonomiska betydelsen af att företag i denna riktning kommo till stånd, och den insats, han gjorde för malmbergens organisation blef af afgörande betydelse. Han inträdde som direktör i Aktiebolaget Gellivare Malmfält år 1893 och genomdref därefter bl. a. törvärfvet af Kiruna-fälten, men framför allt var hans kraftiga arbete för järnvägens tillkomst af vikt.

Ledamot af Första kammaren sedan 1896 kunde Tillberg äfven i riksdagen verka för de synpunkter, hvilka omsider blefvo afgörande för statsmakternas beslut i den för landets ekonomiska utveckling så ytterst betydelsefulla frågan om järnvägsbyggnaden till Riksgränsen. Det gällde som bekant i denna sak att öfvervinna såväl missriktade farhågor från målsmännen för den mellansvenska bergshandteringen och bruksdriften som oförståelse på socialdemokratiskt håll. År 1898 blef ju dock banan beslutad och hvad som sedermera genom densamma vunnits för vårt lands ekonomiska förkofran är allt för väl känt.

Snart efter det att detta mål vunnits afgick emellertid Tillberg från sin post i malmbolaget på grund af vissa meningsskiljaktigheter rörande förvaltningen.

Samtidigt som han så kraftigt verkade för norrbottnismalmernas nyttiggörande hade Tillberg också vänt

sitt intresse mot ett bättre tillvaratagande af de skånska stenkolstillgångarna. Han ingick i Billesholmsbolagets styrelse 1893 och förenade Bjuf och Höganäs med detta företag samt skapade därmed en mäktig och gagnelig organisation, hvilken han under ett 10-årigt arbete i styrelsen var med om att ytterligare befästa och utveckla.

Tillbergs initiativkraft och storstilade förmåga måste gifvetvis väcka uppmärksamhet långt utanför Sveriges gränser. Då de nya metoderna för anrikning af järnmalm framkommo var det därför helt naturligt att det blef Knut Tillberg som uppsöktes af Edisons ombud, då det gällde att föra ut dessa metoder till praktisk användning och det uppslag, som härigenom gafs, ledde till att Tillberg blef den ledande vid uppväskandet af en rad norska företag af världsekonomisk betydelse. Hans insats för Norge blef därvid utomordentligt mäktig.

Redan hans intresse för de svenska malmfälten hade ledt till att Tillberg medverkade för tillkomsten af den norska banan Riksgränsen—Narvik. Nu gäfvu nya tekniska möjligheter Tillberg anledning att frammana företag som Dunderland, Sydvaranger, Norsk Kvælestof, Elektrokemisk Aktieselskab, Norsk Hydroelektrisk Aktieselskab, Norsk Elektrisk Metallindustri Aktieselskab, Glomfjords Krait Aktieselskab samt Aktieselskabet Tyssefaldene.

I Sverige knöt Tillberg emellertid samtidigt som han i Norge utförde sin banbrytande gärning förbindelse med den svenske uppfinnaren på det metallurgiska området, Gröndal, hvilket ledde till utbygandet af Herrängsverken som utgjort förebilden för den mångfald anrikningsverk, hvilka sedermera uppbyggts i Sverige.

Under någon tid nödgades Tillberg från hösten 1903 afbryta sin verksamhet på grund af sjuklighet, men allt medan han snart åter fortsätter sitt arbete i Norge glömmar han icke heller sitt fosterland. En af Gustaf De Laval upfunnen, men icke fullt utarbetad ny metod för zinkframställning fulländas på Tillbergs initiativ och leder till startandet af Trollhättans elektrotermiska aktiebolag, där man praktiskt lyckas att på elektrisk väg framställa zink och därmed nyttiggöra de betydande zinkmalmsföremöksterna vid Saxberget, hvilka förut trotsat alla ansträngningar. För närvarande har han emellertid sin uppmärksamhet framför allt fäst vid de nya möjligheter för svensk själlförsörjning och ekonomisk utveckling, som kunna skapas genom utsikten att ur skifferlager utvinna de produkter, som skulle kunna åstadkomma att vi inom vårt lands egna gränser hämtade hela vårt behof af mineraliska oljor. Under Tillbergs ledning pågå för närvarande omfattande försök i denna riktning och man kan således vara trygg för att det för lösningen af detta så ytterst betydelsefulla problem göres allt hvad som öfver hufvud taget är möjligt. Ty trots de snart nog uppnådda 60 åren är Knut Tillberg allt jämt med ungdomlig entusiasm hängiven de stora uppgifterna, och är med sin ovanliga vidsynthet, sitt klara praktiska omdöme, sin vidsträckt erarenhet och sitt stora personliga anseende väl rustad att taga itu med desamma.

Häradshöfding Tillbergs omfattande och nyskapande verksamhet på det ekonomiska området har emellertid icke hindrat honom från att jämväl ägna sig åt allmänna och kulturella intressen. Såsom förut nämnts tillhörde Tillberg under åren 1896—1908 Riksdagens Första kammare och var då äfven ledamot af bevillningsutskottet. Lifligt intresserad för bildande konst har Knut Tillberg på det vidsinnade sätt, som präglar hans karaktär, varit ett stöd för svensk konstutöfning, såväl som för vetenskaplig forskning, och icke heller de idrottsliga intressena ha varit främmande för hans omsorger.

INVIGNING AF DEN NYA SKIDBACKEN VID HAMMARBY, — (Pressfoto.)

föregående lördag med bl. a. svenska mästerskapstävlingar i hastighetsåkning på skridskor, distanserna 500 och 10,000 meter. På förstnämnda distans blef helt oväntadt fjolårsmästaren Erik Blomgren, Södermalms S. K. slagen af A. Blomquist, S. F. Linnéa, på den längre tog han dock en flott revanch och hemförde utan synnerlig möda segern.

Söndagens stora tilldragelse var gifvetvis invigningen af den nya backen, Sveriges största skidbacke, konstruerad af ingenjör Axel Norling och som dragit en kostnad af 20,000 kronor. Sedan general Viktor Balck redogjort för backens tillkomst, framträdde kronprinsen och förklarade densamma öppnad härtill knytande en förhoppning att den måtte bli till nytta och glädje för många generationer svensk ungdom. Och så vidtogo omedelbart tävlingarna.

Einar Olsson, Djurg. I. F. ledde och gjorde två förstklassiga hopp, hvarmed han på en gång hemförde distriktmästerskapen i såväl backlöpning som i kombinerad back- och terränglöpning, därmed rehabiliterande sig sedan föregående söndag i S detälje när svenska mästerskapet gick ifrån honom. Samtidigt tävlades på Hammarbysjö om svenska skridskomästerskapen i konståkning för herrar och damer samt i återstående distanser, 1,500 och 5,000 meter, i hastighetsöppning. Båda de sistnämnda hemfördes af segraren på 10,000 meter föregående dag, Erik Blomgren, som alltså på två dagar hann med att hemföra tre svenska mästerskapen.

Forts. å sid. 318.

Invigningen af den nya stora skidbacken vid Hammarby gård strax utanför Stockholm, hvilken skulle försiggått redan i fjol, men då blef uppskjuten på grund af ihållande töväder, ägde änd ligen rum söndagen den 2 februari. De åtföljande stortillade tävlingarna, som anordnats af Djurgårdens och Hammarby idrottsföreningar gemensamt, inleddes redan

WILHELM BERGMAN, STOCKHOLM, OMKOMMEN UNDER SKRIDSKOSEGLING. Amatörfoto.

Generalkonsul O. SÖDERBERGS VANDRINGSPRIS I KOMBINERAD BACK- OCH TERRÄNGLÖPNING VID INSTUNDANDE VINTERSPEL I FALUN. "Engelbrekt", modellerad af juveleraren E Graumann, Falun, giuten hos H Bergmans konstgjuteri, Stockholm.

MÅSTAREN I KONSTÅKNING GILLIS GRAFSTRÖM UNDER TÄFLAN.

Den amerikanska U-båtsjagaren S. C. 37, som från Göteborg ankommit till Stockholm och legat förtöjd vid Nybroviken några dagar, besöktes fredagen den 31 januari af härvarande amerikanska minister mr Ira Morris med gemål, hvilken sistnämnda just dagen förut återkommit från Amerika. De bereddtes gifvetvis ett synnerligen hjärtligt mottagande af befäl och manskap på den lilla jagaren.

Flera stycken jagare af samma typ lär ha försålts under S. C. 37:s vistelse i Stockholm och Göteborg. Nästa hamnen kommer att besöka blir Malmö och därifrån går så färden, efter anlöpande af ännu några platser, tillbaka till Amerika.

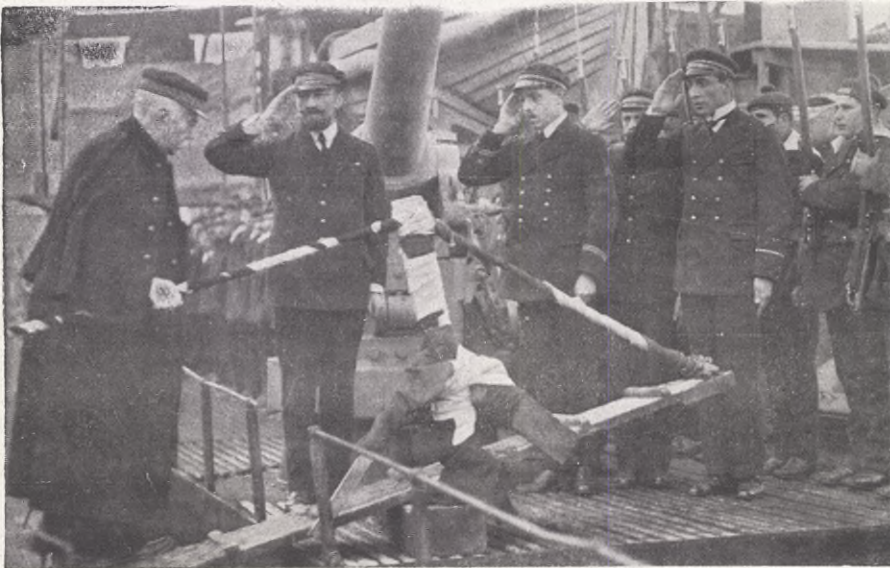
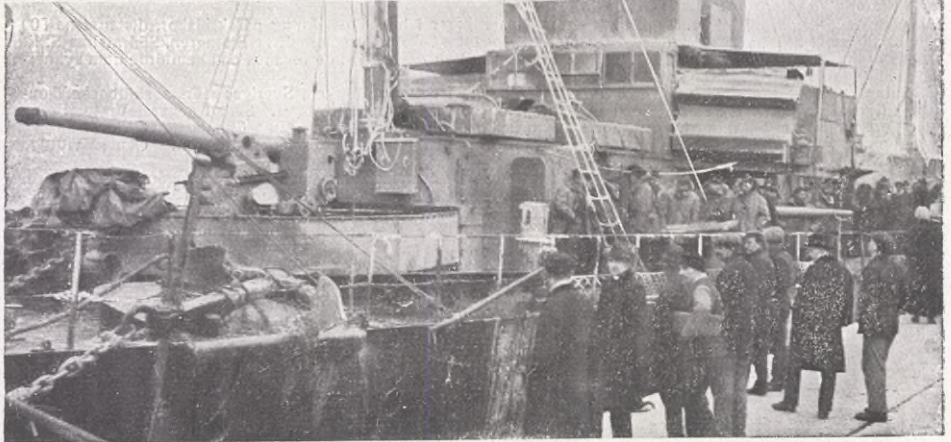
Måndagen den 3 februari anlände till Stockholm och förankrade i stads

Pressfoto.

DEN AMERIKANSKE U-BÅTJAGAREN I STOCKHOLM. Amerikanske ministern, mr Ira Morris med fru på besök ombord.

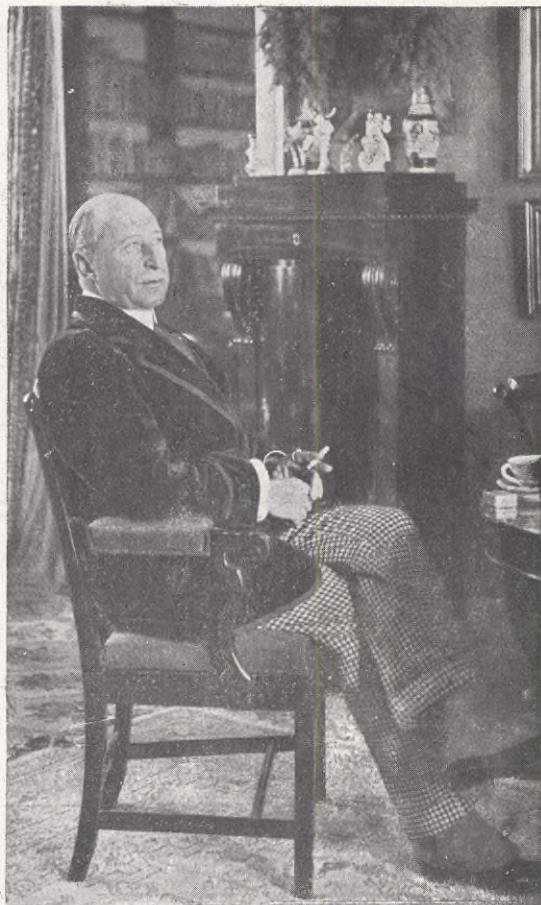
Vidst. bild. FRANSKE JAGAREN L'ANCRE I STOCKHOLM.

Oärunder: Franske ministern mr DeLarand aflägger besök å jagaren.

Pressfoto.

gårdshamnen ännu en utländsk torpedjagare denna gång en fransman L'Ancre, befälhavare kapten Besson. Den tillhör i själva verket en eskader på en torpedbåt och två jagare, utgörande eskort för en passage raregångare, "Amor", som med 500 ryska krigsfångar ombord på väg till Nordfinland passera Stockholms skärgård och gjort ett kort uppehåll vid Rånö i Dalaröleden. För L'Ancre ansågs onödigt medfölja till Finland under nuvarande svåra isförhållanden och den kommer därför att kvarligga i Stockholm afvaktade de andra båtarna återkomst.

Presafoto.
BYGGMÄSTARE SOLNESS PÅ INTIMA TEATERN: Herr Lars Hanson och Fru Harriet Bosse som Solness och hans hustru.

Efter porträtt.
D.R KARL MANTZIUS i sitt hem.

Byggmastare Solness, ett af Ibsens sista och starkaste dramer hade lördagen den 1 febr. sin premiär på Intima teatern. På ett sätt är grundtemat i detta stycke detsamma som i den andra Ibsenpjäs, som nyligen hade sin premiär i Stockholm, "Kärlekens komedi" på Svenska teatern, krafvet på ofirande af den personliga lyckan för verkets, skapandets skull, bara det att i Kärlekens komedi är ofiret frivilligt, ungdomligt naivt; i Byggmästare Solness det stränga utkräfvandet från en högre makt, som inte ger någonting för ingenting. Stycket är en självbiografi, därom kan intet tvifvel råda, dess symbolism är klar och genomskinlig och dess scener na en mäktig och övertygande

HERR PETER FJELSTRUP i sitt hem.

De framstående danska skådespelarna d:r Karl Mantzius och herr Peter Fjelstrup äro att hvar för sig vänta till gästspel i Sverige. — Text å nästa sida.

kraft. Så som det framfördes på Intima teatern blef det från början till slut en märklig upplevelse. I Hilde Wangels roll började fru Harriet Bosse sitt bebadade gästspel vid Intima teatern och framträdde för första gången sedan säsongens början inför Stockholmspubliken. Hennes återgivande af den solstrålände betagande och dock så svårspelta rollen var helt enkelt mästerligt, hvarje skiftning af rösten, hvarje min i hennes barnansikte var sann och lifvande. Äfven herr Lars Hanson i titelrollen bidrog i hög grad till kvällens framgång, säkerligen den största succés någon Stockholmsscen kunnat notera under säsongen.

BLIF MEDARBETARE
:: I HVAR 8 DAG ::

Foto. Johansson, Gbg.

Klüber, Ksm., A.-G., Street Sjöbergsgränd, Sjöbergs-Går.

SIL-VARAS "KVINNAN VID 40 ÅR" PÅ LORENSBERGSTEATERN I GÖTEBORG.

Slutsken ur 2:a akten. Fr. v.: Fröken Hilda Borgström (gästspel), herr Semmy Friedmann och fröken Renée Björling.

Österrikaren Sil-Varas komedi "Kvinnan vid 40 år" gafs den 4 febr. på Lorensbergsteatern i Göteborg med fröken Hilda Borgström i hufvudrollen. Till den betydande framgångspjäsen vann bi-drog i väsentlig grad det på alla händer synnerligen goda spelet, främst att nämna fröken Borgströms ypperliga tolkning af hufvudpersonen Hon sekunderades på ett lyckligt sätt af hr Semmy Friedmann, som innehade den manligahufvudrollen.

TVÅ DANSKA SKÅDESPELARE.

Till bilder å föreg. sida.

Inom den allra närmaste tiden kommer den svenska scenen att få mottaga ett par danska gäster, två af den danska skådespelarkonstens allra främsta namn Peter Fjelstrup och d:r Karl Mantzius. Båda hafva från sin tidigaste ungdom tillhört scenen, båda hafva fört den äkta konstnärens växlingsrika tillvaro, ständigt har ryktet sysslat med dem och gör så allttjämt, aldrig lämnar det de två konstnärerna i fred.

Peter Fjelstrup är född den 24 mars 1866 och debuterade 18 år gammal på Casino. Sedan har han varit knuten till nästan alla Köpenhamns teatrar dels som skådespelare, dels som direktör. I den sistnämnda egenskapen bereste han 1906-08 med en turné Sverige, Norge och Finland. Han har äfven gifvit gästuppträdanden på de ifrågavarande ländernas scener. Under en säsong var han direktör för den dåvarande Alexandra-teatern, numera Betty Nansen-teatern.

Hans repertoar är vidtomspännande; när man tänker på Peter Fjelstrup minnes man honom lika mycket som den ypperlige karaktärsskådespelaren som den fullständigt oemotståndlige komikern. Till den första kategorien hör Dag i "Daglannet", titelrollen i Strindbergs "Fadern" Mathias i "Klockorna" och till den sistnämnda kategorien Erik Ejegod i "Erik Ejegods Pilgrimsfärd", Alexander Nyberg i Gustav Esmanns kvicka Köpenhamnspjäs "Alexander den Store" och Ko-Ko i "Mikadon". Man minnes honom som Fa-staff i "Muntra fruarna i Windsor" och i otaliga andra roller.

Det är som skulle han ernått liksom ett nytt konstnärligt genombrott under de två senaste åren medan han varit knuten till Betty Nansen-teatern. Han har aldrig stått högre än nu och kan med rätta räknas som

en af Danmarks allra mest betydande och mångsidigaste skådespelare.

D:r Karl Mantzius är född den 20 febr. 1860 och son till den kände kungl. skådespelaren Kristian Mantzius. Efter aflagd studentexamen studerade han romersk filologi och debuterade tjugutvå år gammal på k. teatern som Jeronimus i "Erasmus Montanus". Han tillhörde sedan under någon tid Dagmarteatern som skådespelare och direktör, återvändande därefter till k. teatern, blef fil. d:r på sin afhandling om Engelske teaterförhold i Shakespearetiden, var sedan under fyra år direktör för k. teatern. År 1912 tog han så, alltför tidigt, afsked som skådespelare, men teatern har icke kunnat undvara honom och särskildt under de senaste åren har han kväll efter kväll måst gifva gästspel på sin gamla scen.

Det är en lång och praktfull rad karaktärsframställningar Mantzius under årens lopp skapat. Till hans hufvudroller höra Richard III, Shylock i "Köpmannen i Venedig", Kung Lear, Den girige, Relling i "Vildanden", Byggmästare Solness, Grefve Trode i "Den gamle prästen", Johan Ulstjerna, Antonius i "Julius Cæsar", gamle Levin i "Innanför murarne".

Som man ser är det hufvudsakligen som Shakespeare-tolkare han firat sina stora triumfer, men i och för sig är detta utan betydelse — Mantzius skänker alltid den största och bästa konst. Han är afgjordt den största karaktärsskådespelare Danmark f. n. äger.

Också som författare har d:r Mantzius gjort sig känd. Han har i sex band skrivit Skådespelarkonstens historia och flera andra dramaturgiska afhandlingar hvarjämte han framträdt som teaterhistorisk författare och översättare af ett flertal teaterpjäser. A. H.

EN APRILMARSCH.

FÖR HVAR 8 DAG AF IVAN BJARNE.

ALDRIG var en himmel mera blå än den var den vårdag jag började min marsch mot norr. April var det, april med junisol i lä af de mörka granskogarna, med snö här och där ännu, men blå blommor också i backarna mot söder. Vattnet, det iskal'a smältvattnet, skvatt kring mina pjaxor af ålsgåsen och min pipa surrade.

Jag rastade i röda byar, som gåfvo sig tillkännna mittals innan jag såg det första huset — i den klara luften steg rökslingorna rakt upp mot det blå. Jag stannade här och där och bytte ett par ord med plöjarna som gick bakom ploget och stod minut eiter minut och mötte den spjuveraktiga blicken från någon pigg ekorre som midt i ett skutt från tall till tall blef hängande i en gren och kikade på mig. Jag prydde min hatt med vårens första blom och hörde gräset gro och Elise skratta sitt gäckande skratt bakom hvarje buske.

Elise, ja!

Det var mot norr jag gick, mot den gård där Elise bor sedan tjuugu år, hennes far sedan sextio, där hvarje spöke som smyer i loftets isande mörker är af hennes släkt, där hvarje stock under taket sett mer af henne än jag — som älskar henne.

Hennes faders gård är stor, den största i de trakterna af landet, hennes ätt den äldsta som där är känd, hennes ögon de blåaste, hennes skratt så gäckande, så lugnt, så oberördt. Ingen man af alla de hundra, som långtat efter att få göra det, har någonsin kysst henne: och det påstods, när sist jag gick genom Fågelstas park, att ingen förklarar henne sin kärlek. Och ändå vet jag så många — de bo landet rundt — som när det är månken, går ensamma och suckar efter henne. Det kommer af att hennes ögon är så kalla, just så kalla och blå som den himmel, som hvarje gång det klarnar till april, hväliver sig öfver hennes faders gård.

Jag sjöng ibland när jag gick den vägen mot norr, jag sjöng så att det ekade i bergen och Guds minsta fåglar flög upp med af skräck bultande små fågelhjärtan. Jag sjöng af full häls, därför att jag älskade Elise och därför att intet af en mans reiben någonsin skapadt käril är så dejlig en kvinna som Elise af Fågelsta. Och när det skymde och himlen i väster blef blodröd och citrongul och resten af den liknade ett stort stycke skinande grönt buteljglas, slutade mitt hjärta att slå af samma förunderliga orsak.

Ju längre mot norr jag kom dess mindre sömn behöfde jag.

Hur skulle det också varit möjligt att sofva dessa nätter, då månen stod kall och lugn öfver Tysta skogen, och vägen — våt af smältvattnet från bergen — var en silfverstrimma och mina fötter två vingar som bar mig fram med nästan tusendelen af den hastighet jag önskade! Hur skulle det varit möjligt att sofva dessa nätter då stjärnorna var klarare än någonsin förr, så klara, att jag ibland var enfaldig nog att tro, att de var lika klara som Elises ögon!

Nej, sömn var det inte tid att tänka på! Jag halfsprang sista natten i landsvägssmutsen som stänkte kring mig, med månen öfver mig och Fågelstas tunga silhuett framför mig. I dagryningen gick jag i genom den stora gallergrinden och smög sakta upp genom alléns höga, raka björkar.

År det någon som stått vid en gammal gård och sett hur de första, vilsna solreflexerna gifvit lif åt två rader svarta och döda fönster! Jag såg det. Den första eldslågan slog ut närmast södra gåfveln, och så spridde sig den flammande branden från ruta till ruta. I ladugården reste sig kreaturen, deras böl

fyllde luften, och på väg till stallet svarade en dräng som gick för att fodra och föll pladask i snösörjan. Tuppen tog till att gala, oafbrutet, oafbrutet, som om hela hans lufs lycka berodde på det; och kanske gjorde den det: man vet att de höns inte är så få som vekna för sång.

Hvilken dag det blef!

Jag togs emot som en ärad gäst och vårens skål dracks i ett glas vin som var dubbelt så gammalt som jag själf. Och sedan, då Elise och jag blef ensamma i den stora salongen, där då endast i pianovrån brann några ljus, medan vi såg den öfriga delen af rummet blott otydligt, som ett virrvarr af skuggor och ljusreflexer, sa Elise:

— O, Kristian, gamle vän! Jag är förälskad och så glad åt att du kommit så att jag har någon att tala med om min kärlek!

Tro mig! Hennes ögon log — blå, blanka, lugna — när de såg in i mina; men hennes läppar darrade litet.

— Kanske, tänkte jag, kanske betyder den där darrningen att hon ändå tycker att det är litet synd om mitt hjärta, hvars död detta är! Kanske betyder den att hon förstår att hon gör mig ondt! — Ty naturligtvis visste hon att jag älskade henne, fastän jag aldrig sagt något om min kärlek!

Och ehuru jag gått de många milen var det som om min kropp i ett nu fått en jättes krafter. Mitt hjärta gick inte itu och jag föll inte heller tungt till marken i det jag uppgaf anden. Nej, jag tog hennes små händer — jag har aldrig förstätt hur hon kunde begagna dem till något, så små och mjuka är de! — och sa henne att om det fanns något jag önskade, så var det att hon skulle bli lycklig. Och så sa jag att — att — att jag skulle gå — skulle gå ner i stallet och se på — på — hästarna —.

Det är knappast troligt att jag var den första ungersven som gick ner i Fågelsta stora stall för att — för att se på hästarna. Åtminstone tyckte jag mig ett ögonblick skymta en ung man vid hvarje spilta. Alla stod de med böjdt hufvud och tycktes fullkomligt upptagna af sin sorg under det att den kvalva luften där inle genljöd af deras kränka hjärtans suckan. Mitt lifsmod kom tillbaka igen när jag hörde och såg deras klenmod, och om jag inte som förut på marschen — när jag gick så lätt de våta vägarna mot norr — sjöng några glädjesånger, så grät jag åtminstone inte heller. Jag gick ut på den stora gårdsplanen öfver hvilken nu endast en och annan stjärna lyste genom drivvande moln. Vind kom från söder, luften var ljum. Jag gick ned genom trädgården och försökte gissa hvem han väl var, den lycklige, som vunnit Elise.

Var han någon af dem som förr suckat vid hennes farstubro? Var han liten och obetydlig, en kammarpoet med bläckiga fingrar och finmig näsa eller en ung atlet med sågspån i skallen och kungens förgyllda husarrock spänd öfver bröstet, var han gammal eller ung? Skulle han komma att älska henne hela lifvet igenom, hur än världen vred sig åt rätt eller orätt håll? Skulle han stanna hos henne på Fågelsta, som — det visste jag — hon aldrig ville lämna? Skulle han trivas där i dånande stornätter, när skogarna ryckte an, väldiga, mörka legioner med knakande, rasslande grenar; när snön gjorde stigar och vägar ofarbara, skulle han då sitta och hålla hennes händer — som jag visste att hon ville — i tysta kvällar då de enda ljuden kom från brasans bränder, som falnade och föll med ett ljud så svagt som då en ljuslåga slöcknar? Skulle han glädjas med henne när den första humlan gned sitt vårusiga hufvud mot den första gula sålgknoppen och lyssna med henne till det lif som vaknar på nytt hvarje gång det våras?

Jag kom fram till salongsfönstret, som stod till

Forts. å sid. 318.

ÅRSDAGEN AF FRIHETSKRIGETS BÖRJN DEN 27 JANUARI HÖGTIDLIGHÅLLES I HELSINGFORS: I. HELSINGFORS SKYDDSKÅR i sin nya af riksrådet fastställda uniform vid paraden.

Årsmindet af finska frihetskrigets utbrott och Vasa stads eröfring firades den 27 januari i Helsingfors samt i Vasa med stora fästligheter. Med afseende å Helsingfors hänvisa vi till våra bilder. I Vasa firades dagen med parad af Österbottens skyddskårer, omfattande flera

2. GENERALMAJOR ÅKERMAN (X) chef för Helsingfors garnison, mottager paraden.

3. NYLANDS TAPPRA DRAGONER DEFILERA.

4. FINSKA FRIVILLIGA TRUPPER TILL ESTLAND ombord "Wäinämöinen", den under frihetskriget från ryssarna tagna isbrytaren "Olo-netz".

tusen man, inför riksföreståndaren Mannerheim, som anländt till staden jämte krigsministern och högre officerare från frihetskriget.

På aftonen gaf staden en bankett för riksföreståndaren med svit och inbjudna gäster.

Efter fotografie

Kliché: Kem. A.-B. Renof Sjöfotograf, Sthlm.-Gbg.

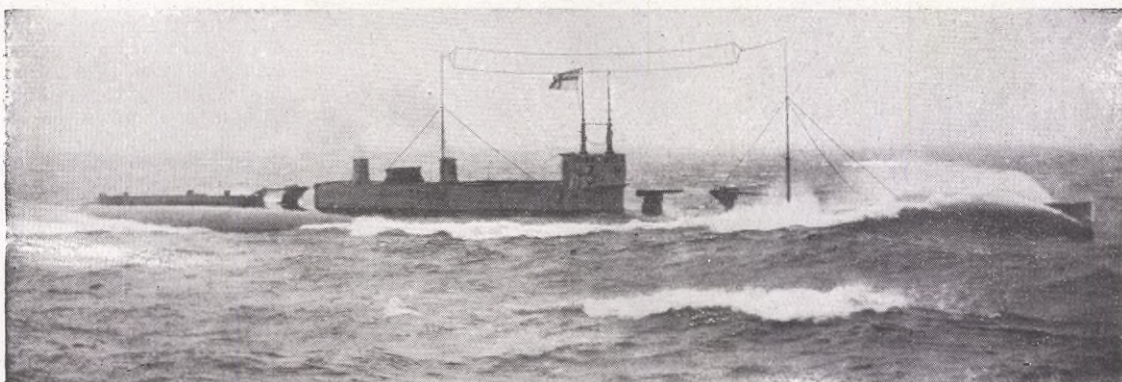
CANADENSISKA TRUPPER PASSERA BRON ÖFVER RHEN VID BONN.

Från England ha vi blifvit satta i tillfälle offentliggöra en fotografi af världens största U-båt, en af brittiska flottans största hemligheter tills nu. Under det Tyskland gjorde anspråk på att äga det starkaste U-båtsvapnet i och med sina undervattenskyssare var brittiska amiralitetet sysselsatt med konstruerande af undervattensartyg kraftiga nog för

Efter fotografisk strid med de största torpedbåtsförstörare och kryssare i olvanläge. Den nya U-båts hemlighet, utom storleken öfver 100 meter i längd, är det förhållandet att den i öfvervattensläge använder ånga som drifkraft och har två skorstenar som ett vanligt krigsfartyg.

T. v.: LUFTTRAFIKENS FRAMGÅNG.
Den franska "Aerobus" Caudron med passagerare Paris—London.

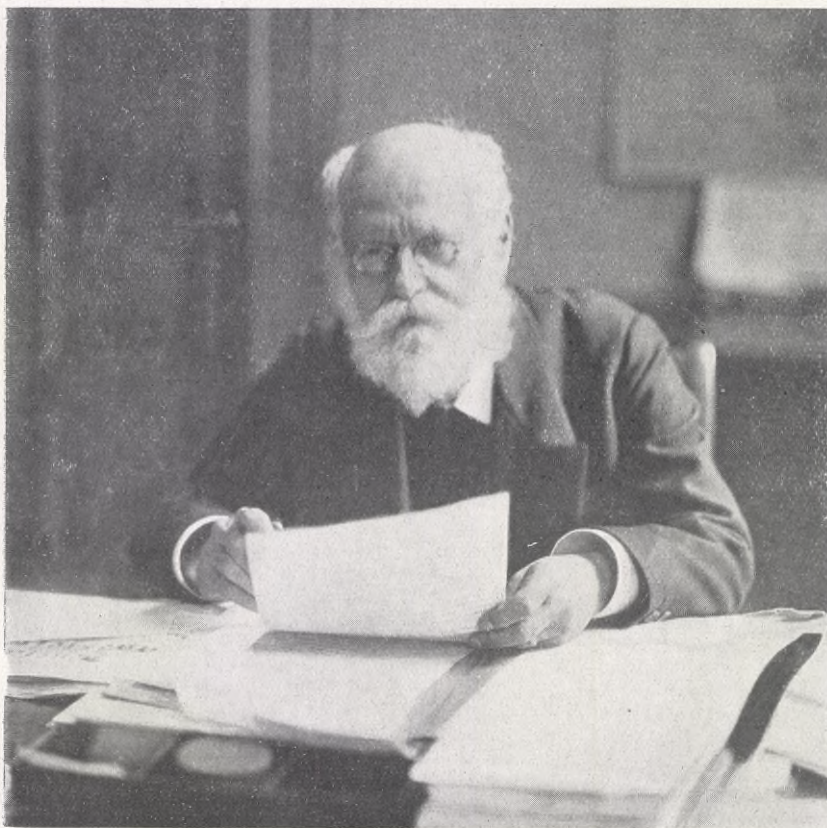
VÄRLDENS STORSTA U-BÅT, EN NU MEDDELAD ENGELSK ÖFVERRASKNING.

Efter fotografen

DEN ENGELSKA POSTCENSUREN. En bild från en af de många afdelningarna. Vår bild är från den afdelning som har att undersöka korrespondensen till och från tyska krigsfångar.

Källa: Bengt Nilförsparv

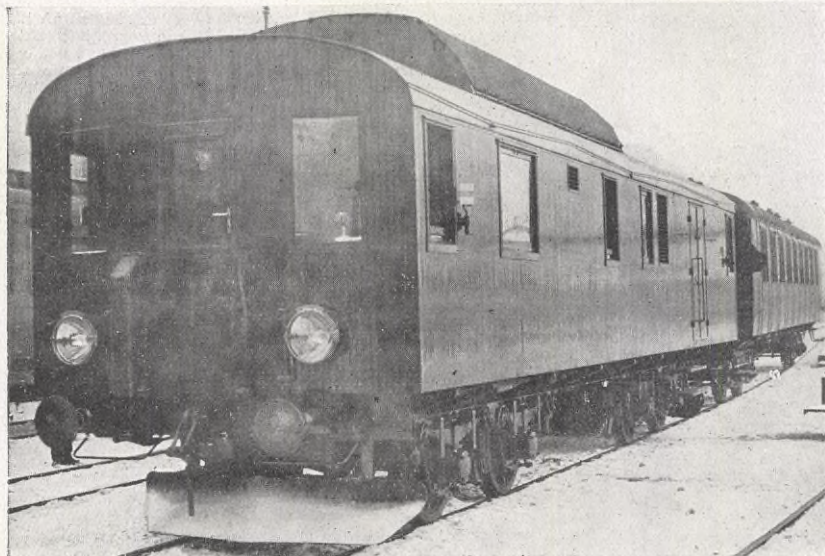
MOT FREDEN.

Från fredskongressen föreligger för den senaste veckan ett — dock icke officiellt — meddelande, att en detaljerad plan för Nationernas Förbund nu är utarbetad och inom den närmaste tiden kommer att antagas samt införlivas med fredstraktaten.

I hvad mån de neutrala makterna vunnit beaktande för sitt framställda kraf att få deltaga i bildandet af Nationernas Förbund är icke känt. Enligt ett från Paris ingånget meddelande skall amerikanske utrikesministern Lansing hafva gjort gällande, att denna rätt icke kan tillerkännas dem. Bildandet af förbundet utgör nämligen en integrerande del i fredstraktaten, i fråga om hvars utformande de makter, som stått utanför kriget, icke äga någon som helst medbestämmanderätt. Däremot

Forts. å. sid. 329.

KAUFISKY, den bekante ytterlighetssocialisten, är f. n. syster-satt med att i tyska utrikesdepartementet ordna aktmateriet till krigsutbrottets orsak och för utgifvande.

Pressfoto.

Kliché: Bengt Sjöberg

DIESELMOTORTÅG på Stockholm—Västeråsbanan under lokomotivmannastrejken.

För att under nu pågående lokomotivmannastrejk i möjligaste mån upprätthålla trafiken har förvaltningen för Västerås-banan bland annat också tillgripit utvägen att insätta ett Dieselmotortåg på sträckan Stockholm—Västerås. Tåget, som ännu så länge består af endast motorvagnen och en tredje klass boggevagn men som sedermera kommer att utökas med ännu en vagn, afgick första gången från Västerås tidigt på morgonen torsdagen den 30 januari och framkom till Stockholm utan alla missöden. Tåget skall dagligen gå två turer fram och åter och det beräknas för hvarje tur kunna befördra ett hundratal passagerare.

Dieselmotorvagnar af

denna typ användes redan förut på flera järnvägar för upprätthållande af smärre persontrafik.

*

Ett motstykke till den svenske jättestore timmerflotten "Refanut", hvilken i sommar bogserades från Norrland till Köpenhamn,

är under byggnad vid Homelvik i Trondhjemsfjorden. Flotten, som är 360 fot lång och 45 fot bred samt inrymmer c:a 82 standard virke, är till formen byggd som ett fartyg med kajutor på däck för manskapet. Arbetet utföres af engelsmän. När flotten är färdig,

Efter fotografi

EN NORSK REFANUT UNDER BYGGNAD.

Kliché: Bengt Sjöberg

kommer den att afhämtas af en engelsk ångare, som skall bogsera den öfver Nordsjön. Man motser inom intresserade kretsar med yttersta spänning hur detta första försök att bogsera timmerflottar af irågavarande slag öfver Nordsjön skall utfalla.

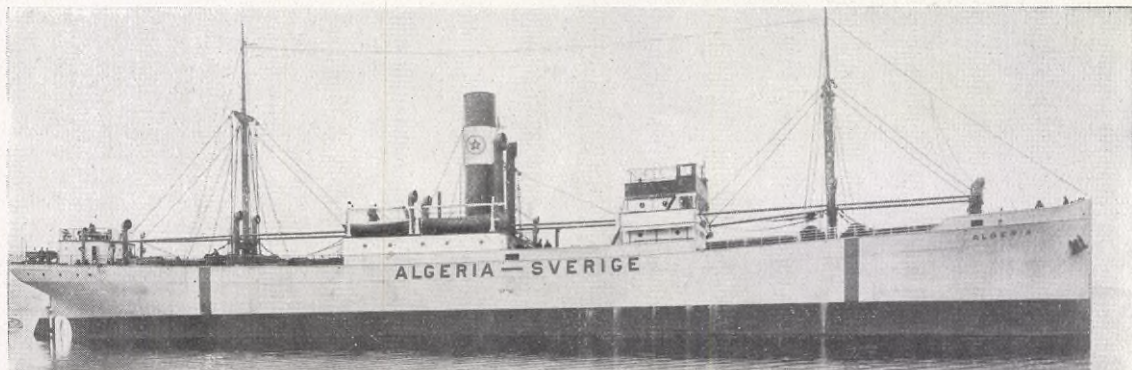

Foto: Lindblad, Oscarshamn.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöberg, Sjöhm—Gö.

SVENSKA LLOYD-ÅNGAREN "ALGERIA" som nyligen förlit i Engelska kanalen, därvid besättningen räddades å en annan ångare. Algeria byggdes 1916 å Oscarshamns mek. verkstad och mätte 2190 reg.-ton. — Text å sid. 320.

Dr T. J. ARNE.

DISPONENT K. A. JAHNSSON.

Konsthåndverkarnes Gilles nya styrelseordförande och sekreterare.

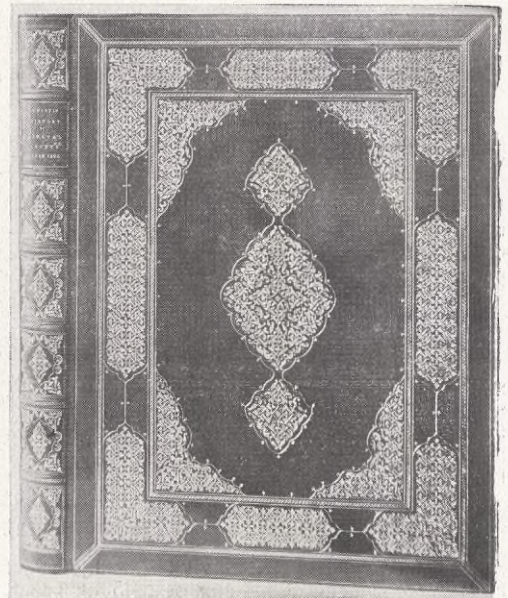
Konsthåndverkarnes Gille har vid årsmöte i dagarna och därvid företagna styrelseval m. m. utsett ny ordförande och sekreterare i resp. dr T. J. Arne och disponenten K. A. Jahnsson. Den förstnämnde, den erkände arkeologen, har ägnat stort intresse åt det svenska konsthåndverket genom intressanta föredrag och studier och äfven på annat sätt verkat för konsthåndverkets befrämjande. Den senare, disponenten R. A. Jahnsson, är chef för den stora Hallbergiska guldsmedsfirmans fabriks-etablissemang. Det må erinras om att det var Gillet som planerade och anordnade den vackra danska utställningen i Liljewalchs konsthall.

Ett om de gamla medeltida dyrbara bokbinderarbetena påminnande band har nyligen fullbordats på Norstedt & Söners bokbinderi. Det är ett i storleken 67x50 cm. i mörkröd marokång och med orientalisk

dekorerung i guldtryck utfördt band till F. R. Martins "A history of oriental carpets before 1800". Dess pris hör också till det mera ovanliga när frågan är om ett bokband, det betingar nämligen en summa af 1,100 kronor. Det kommer att offentligt exponeras på den utställning af konstnärliga bokbinderarbeten, som af Nationalmuseum planeras till i nästa månad.

Strömstad kommer inom den närmaste framtiden att taga i besittning sitt nya storslagna rådhus, som bekant tillkommit genom en donation af grosshändlaren J. F. Cavalli Hoimgren, Stockholm. Säväl donationen som huset själf har genom en rad om tändigheter blifvit vida beryktade och utgjort ett den lilla stadens cause célèbre. Det var år 1908 som grosshandl. H. gjorde sin första donat on till rådhus åt staden, sedermera ökade han den från 140,000 kr. till 300,000 och nu kostar huset, på grund af kristidens ökade materialpriser, donator 454,000 kr., hvartill kommer de 45,125:50, som donator i dagarna utbetalat till staden vid husets öfverlämnande för dess fullbordande, alltså en gifva om ej långt ifrån den halva miljonen. Det ståtliga huset, som gifvetvis är oproportionerligt för den lilla staden, inrymmer lokaler för samtliga publika verk; bank-, post-, telegraf- och affärslokaler m. m. och gör ett synnerligen imponerande intryck, beläget på en höjd som det är.

Byggnadsarbetet tog sin början år 1913 och huset stod det närmaste färdigt våren 1917.

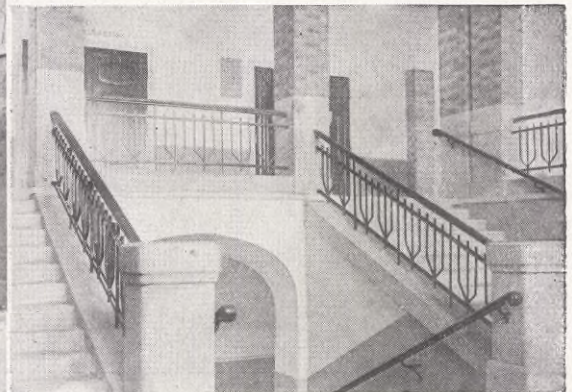

För fotografi. Illustration: Bengt Sjöberg
ETT MÄRKLIGT BOKBAND FRÅN P. A. NORSTEDT & SÖNERS OFFICIN, VÄRDERADT TILL KR. 1,100

Amatörfoto. G. Thorén, Strömstad.

STRÖMSIADS OMSTRIDDA RÅDHUS, skänkt till staden som hittills vägrat mottaga donationen.

Klubb: Kem. A.-B. Bengt Sjöberg, Sköten-Öby

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

E. T. BERGMAN.
Bergsingeniör. — Ronneby.
60 år 30 jan.*

O. ZELAND.
Ingeniör. — Stockholm.
60 år 6 febr.*

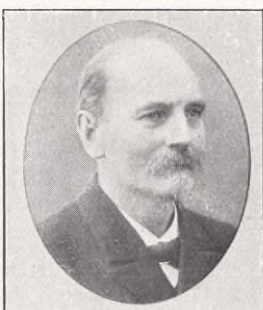
H. I. MÖLLER.
Stadsläkare. — Eskilstuna.
55 år 2 febr.*

L. LAURIN.
Konsul. Direktör. — Lysekil.
50 år 17 febr.*

J. L. SAXON.
Redaktör. — Stockholm.
60 år 17 febr.*

C. A. KRUTMEIJER.
Handlande. Kommunalman.
Sundsvall. — 60 år 3 febr.

A. SKOG
Grosshandlande. — Göteborg
60 år 15 febr.*

C. F. RYDBECK.
Kommissionär. Stadsfullm.
Vaxjö. — 51 år 1 febr.

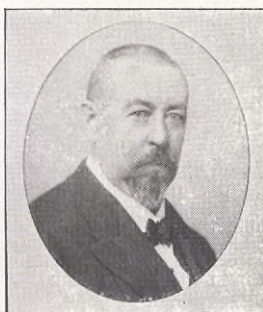
A. LUNDBERG †.
F. d. Bruksägare. — Sthlm.
F. 36. † 27 jan.

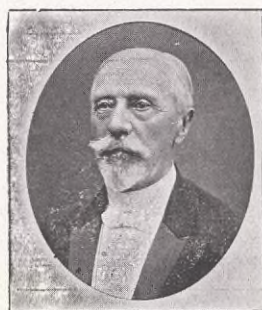
A. LUNDOVIST †.
Prost. Kyrkoherde. — Gryt.
F. 43. † 13 jan.*

A. H. FAHLEN †.
F. d. Antitör. — Sollefteå.
F. 65. — † 3 febr.*

C. AHLTIN †.
Öfverlärare. — Stockholm
F. 66. † 29 jan.*

J. N. SANNE †.
Grosshandlande. — Uddevalla.
F. 36. † 2 febr.*

A. F. CORIN †.
F. d. Öfverdirektör. — Sthlm.
F. 49. † 21 jan.*

E. H. D. W. v. BORNSTEDT †.
Öfverste. — Stockholm.
F. 54. † 28 jan.*

K. T. BORGSTEDT †.
Hamnkaptän. — Göteborg
F. 64. † 31 jan.*

* Data å nästa sida.

SCHWEIZISKE PRESIDENTEN ADOR I PARIS med anledning af Fredskonferensen. Med president Poincaré efter ankomsten.

MOT FREDEN.

Forts. fr sid. 314.

äro de allierade benägna att upptaga och pröfva hvarje från neutralt håll kommande förslag, som kan anses ägnadt att befärma bildandet af Nationernas Förbund. Liknande uttalanden hafva gjorts äfven af franske utrikesministern Pichon.

Vid den i Bern pågående *Internationella socialdemokratiska kongressen* har redaktör Hjalmar Branting, som valts till kongressens president, gjort sig till talesman för att kongressen skall understödja Wilsons fredsprogram och energiskt tillbakavisa hvarje försök att förvanska detsamma.

I *Tyskland* ger sig åter en utomordentligt stark inre oro tillkänna, hvilken på skilda platser utlösts i vidtomfattande revoltförsök af en, på sina håll, synnerligen elakartad karaktär med blodsutgjutelse och plundringar. Liksom spartakisterna och de oafhngiga socialisterna tidigare sökte resa våldsamt motstånd mot valen till nationalförsamlingen, inrikta de nu sina ansträngningar på att genom ordningens störande lägga hinder i vägen för nationalförsamlingens arbete. Centrum för den spartakistiska rörelsen synes vara Bremen, där soldat- och arbetarrådet beväpnat arbetaremassorna och för någon tid utöfvat en diktatorisk myndighet. Riksstyrelsen utsände betydande truppstyrkor mot staden, hvilka, sedan de med de upprorske inledda förhandlingarne blifvit utan resultat, gingo till storms och efter vilda strider, hvilka kräde stora offer i sårade och döda, den 5 febr. lyckades fullborda stadens eröfring. I Hamburg och Altona råder fullt uppror. Äfven i en del andra städer såsom Düsseldorf, Königsberg, Magdeburg, Gotha m. fl. synas spartakisterna vara herrar. Situationen i Berlin betecknas jämväl som synnerligen hotande. Stor-Berlins soldat- och arbetarråd har till hufvudstaden sammankallat en rikskongress af samtliga soldat- och arbetarråd, hvilken skall ha till närmaste uppgift att bestämma öfver nationalförsamlingens existens och verksamhet.

Det vill dock synas, som skulle riksstyrelsen vara den farliga situationen vuxen och be-

redd att med vapenmakt nedslå upprorsrörelsen. Bremen är i dess händer, mot öfriga upprorsnäten äro regeringsstroga trupper på marsch och Weimar, där nationalförsamlingen programenligt sammanträdde den 6 febr., om gifves af en ogenomtränglig mur af trupper af alla vapenslag.

Från *tyska nationalförsamlingen* meddelas att darinom ett majoritetsblock bildats, hvilket utgöres icke blott, som man väntadt, af flertalssocialister och de borgerliga demokraterna utan äfven af centumpartiet. Den nya regeringen kommer att utgöras af representanter för samtliga dessa partier. De viktigaste posterna darinom hafva dock förbehållits flertalssocialisterna.

England hemsöktes f. n. af en sträjk rörelse af ofantlig omfattning, i hvilken ständigt nya yrkesgrupper dragas in. Striden, hvilken hufvudsakligen gäller en förkortning af arbetstiden, är icke af bolschevikisk eller revolutionär art.

Från *Frankrike* rapporteras likaledes stor oro inom arbetarevärlden. De omfattande strejkerna i Syd-Frankrike uppgifvas hafva ett revolutionärt inslag.

I *Portugal* rasar alltjämt inbördeskriget. Om dess gång föreligga de mest stridiga uppgifter, i det att både den republikanska regeringen och de mot densamma kämpande rojalisterna, utsända ständigt nya segerbulletiner. Enligt ett ingånget meddelande skall regeringen hafva vändt sig till England med anhållan om militärt understöd, hvilket om det är sant, synes vittna om, att de republikanska vapnen icke varit så segerrika, som man velat göra troligt.

TILL DEN MONARKISTISKA RÖRELSEN I PORTUGAL: EX-KONUNG MANUEL MED GEMÄL, AUGUSTINE-VICTORIA, född prinsessa af Hohenzollern Siegmaringen; Konung Manuel afsattes 1910; ingick äktenskap 1913.

Efter fotografi Niche: Bengt Sjöversparra.
AL WINTERFELD, hvilken, till följe den hårdhet som från fransk sida mött den tyska stillesändsdelegationen under förhandlingarne, afgått som dennas ordförande. Detta steg från den högt förtjänte mil tären-diplomaten har rent beklagande icke endast från tysk sida; äfven från officiellt franskt håll har uttryckts samma beklagande.

Till bild å sid. 315.

Svenska Lloydångaren "Algeria" har på resa från England till Genua den 29 jan. förlit sig efter att hafva stöt på ett undervattensföremål af okändt sl g. Enligt en annan version skall förlisningen hafva vållats af minsprängning. Olyckan inträffade 1½ mil söder om fyrskippet vid Tongue. "Algeria" som var byggd 1916 lastade ca 3,000 ton.

Tiden för vår stora pristäflan H. 8. D:s Ordfälla utgick den 31 jan. Som väntadt har den lika originella som intressanta täflingen, för hvilken utfästs icke mindre än 47 de'vis mycket höga pris, tilldragit sig allmän uppmärksamhet och samlat ett mycket stort antal täflande. Granskningen af de insända täflingsbidragen, hvilken redan tagit sin början, kan på grund af det därmed förenade tidskrävande arbetet icke väntas slutförd förrän om en eller annan månad.

Efter fotografi Niche: Bengt Sjöversparra.

SLOZEVICIUS,
 Lithauens ministerpresident.

INNEHÅLL:

Vice häradshöfding Knut Tillberg (biografi och helsidesporträtt). — Franskt och amerikanskt örlogshesök i Stockholm. — Teaterpremiärer i Stockholm och Göteborg. — Dr Karl Manzius. — Skådespelaren Peter Fjelstrup. — Porträtt till dagskrönikan — Brokigt utomlandsnytt. — Från idrottsvärlden. — Mot freden. — Veckans porträttgalleri. — "En aprilmarsch". novell af Ivan Bjarne.

Efter fotografi

BREMEN: RÅDHUSET OCH TORGET DÄR STRIDER ÄGT RUM.

Ljserorna af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan anmärkning af författaren förbehålls vid laga påföljd.

För Berättelser och Historier gäller omfattande förbehåll.